

ARVOITUS

Mikä jouluinen koriste olen?

1. Olen koristanut joulukuusia jo satojen vuosien ajan.
2. Olen punainen ja vahapintainen.
3. Maistun hyvältä.

Vastaus: omena

Joulukuusen koristeet

Ripustatko joulukuuseen rakkaat vanhat koristeet vai saako se uuden ilmeen joka vuosi?

Monissa kodeissa kuusen koristaminen on jouluaaton yhteinen puuha.

Jo kahdensadan vuoden ajan suomalaisten joulukuusien tyyli on ollut korea ja kiiltävä.

Saksassa joulukuusia koristeltiin jo neljäsataa vuotta sitten. Ensimmäiset koristeet olivat omenoita, pipareita ja kynttilöitä. 1800-luvun lopulla erilaisia kuusenkoristeita oli jo paljon. Värikkäät lasipallot ja kävyt olivat suosittuja,

samoin kiiltävät nauhat ja makeiset. Saksasta korea ja runsas koristetyyli levisi Amerikkaan ja muihin Euroopan maihin kuten Suomeen.

Suomessa käytettiin kotitekoisia joulukoristeita 1900-luvun alussa. Kaupoissa myytävät koristeet olivat tuolloin kalliita. Kuusia koristeltiin omenoilla, leivonnaisilla ja makeisilla. Punaisesta kreppipaperista tehtiin ruusuja ja omenia. Lämpimän keltaiset olkikoristeet olivat yleisiä, samoin kiiltokuvat ja paperista leikatut kuvat. Oikein hienoa kuusta kiersi marsalkan vyö eli leveä nauha, jossa luki *Kunnia olkoon Jumalalle korkeuksissa.*

Monet laittoivat latvaan enkelin,
myöhemmin latvatähti yleisty.

Siniristilipuista tehdyt nauhat
olivat suosittuja erityisesti
Suomen itsenäistymisen aikaan.
Sotavuosina koristeet tehtiin
saatavilla olevista materiaaleista.
Paperista leikattiin suikaleita
ja niistä liimattiin lenkkiketjuja.
Joulukuusen karamellien sisällä
oli karamellin sijaan puupala.
Paperin päihin leikattiin hapsuja
ja se kiedottiin puupalan ympärille.
Päälle kiedottiin kiiltävää paperia,
joka koristettiin jouluisella kuvalla.

Kuusenkoristeiden teollinen valmistus
alkoi Helsingissä vuonna 1924.
Tuolloin Kalle Weiste aloitti
koristeiden tekemisen
pienessä työhuoneessa.
Viiden vuoden kuluttua
valmistui ensimmäinen
K. A. Weiste Oy:n tehdasarakennus.
Weiste valmisti muun muassa
latvatähtiä, lippunauhoja,
hopeisia ja kultaisia punoksia
sekä kiiltävää *lametta*-nauhaa,
joka laskeutui kuusen oksilta
ja välkkyi kuin enkelin hiukset.
Yritys valmistaa joulukoristeensa
edelleen Suomessa.

Joulukuusia valaistiin ensin
aidoilla kynttilöillä,
jotka ripustettiin kuuseen
kynttilänpitimien avulla.

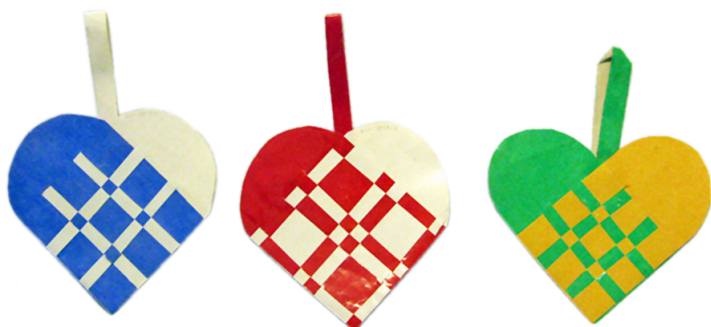

Sähkökynttilöitä oli myynnissä jo 1900-luvun alussa, mutta ne yleistyivät hitaasti. Sähköä ei ollut kaikilla ja ihmiset pitivät oikeiden kynttilöiden tunnelmasta. Moni perhe päätti kuitenkin hankkia sähkökynttilät 1960-luvulla, koska niiden käyttö oli helppoa ja turvallista. Nykyään lähes kaikki joulukuuset valaistaan sähköllä.

Kuusenkynttilöitä ja kynttilänpitimet

Edelleen lapset ja joulumieliset aikuiset askartelevat kuusenkoristeita. Varsinkin lasten tekemiä joulukoristeita säilytetään hellästi ja huolellisesti pakattuna joulusta toiseen. Laatikoissa voi olla myös suvun vanhoja koristeita, jotka aina jouluaattona löytävät tutun paikkansa kuusen oksilta ja muistuttavat läheisistä.

Kysymyksiä

*Oletko tehnyt kuusenkoristeita?
Millaisia?*

Onko jokin kuusenkoriste sinulle erityisen tärkeä?

Millaisia koristeita joulukuusessa oli, kun olit lapsi?

Airamin sähkökynttilät 1960-luvulta